

Heinrich Rahn Eberhard Vetten

Positiones Legales De Iure Protimeseos

Rostochii: Kilius, 1645

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766443817>

Druck Freier Zugang

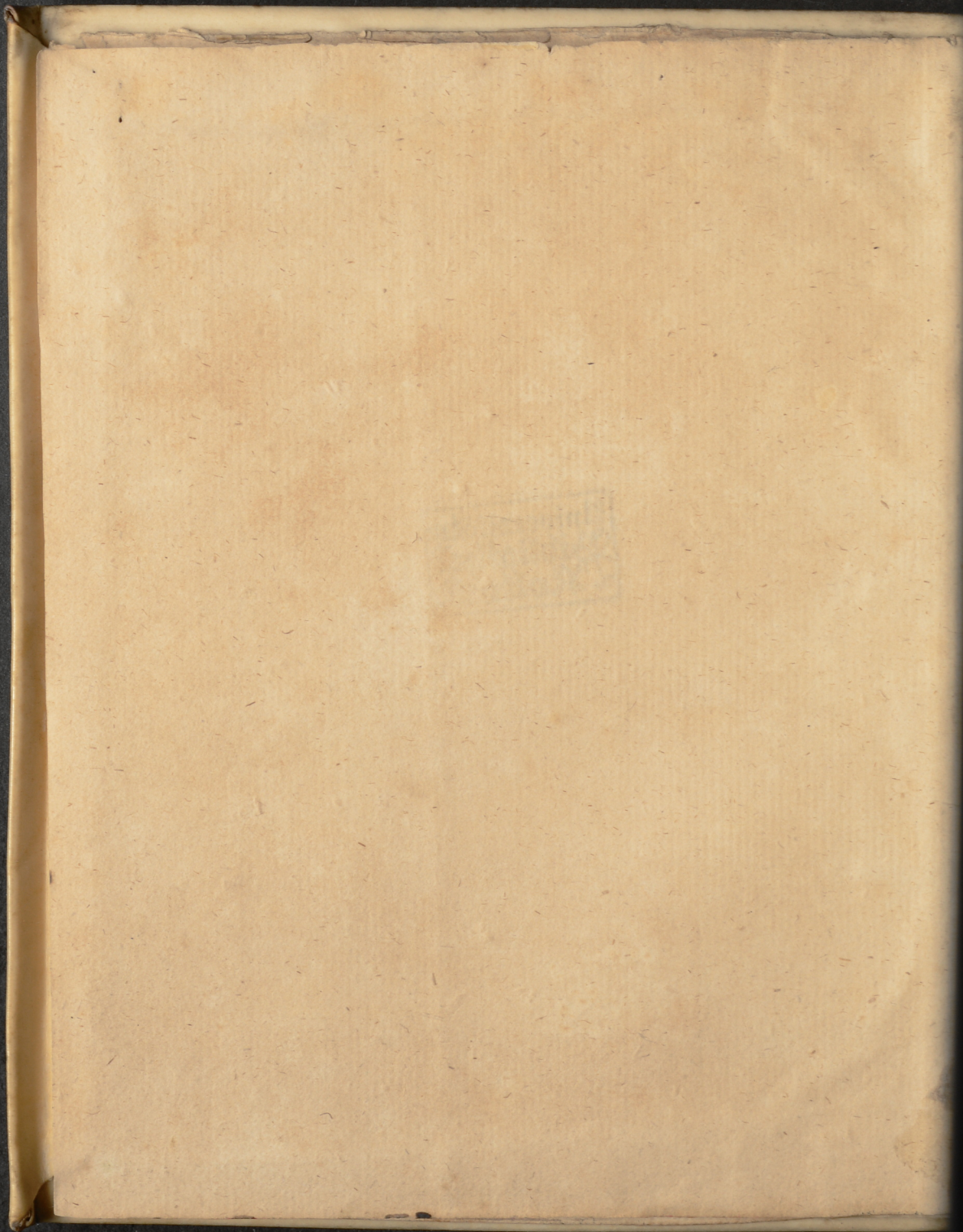

Ja - 1143 1-58.
Z 16.7

Universitäts-
Bibliothek
Rostock

42.18

Positiones Legales

De

JURE PRO- TIMESEOS.

Quas

Divinâ auxiliante gratiâ,

permissu

Nobilissimæ & Amplissimæ Facultatis Juridicæ
in Academia Rostochiensî,

PRÆSIDE

VIRO Excellentissimo ac Consultissimo

DN: HEINRICO RAHNEN,

J. U. D. P. P. Consistorii Ducalis Adessore,

Dn. Hospite, Præceptore & Fautore jugiter
observando,

Eruditis ventilandas publicè exhibet

EBERHARD VETTE Offenbrugo-
Westphalus.

In Auditorio Majori die 22. Martij.

ROSTOCHII,

Typis NICOLAI KILII, Acad. Typogr.

ANNO M. DC. XLV.

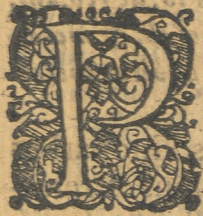
Universitäts
Bibliothek
Rostock

Positiones Legales

De

JURE PROTIMESEOS.

§. 1.

Rotimesis antiquissima, omniq; jure probata, Friderici Imp. constitutione, & statutis ac consuetudine plerorumq; locorum confirmata, definiri potest: *Legitima facultas rem immobilem venditam equali pretio redimendi intra certum tempus, ipso jure vel voluntate privatorum competens.*

§. 2. Jus hoc, de quo præsens est disceptatio, populariter *retractum* appellant, et ymon petentes *ex l. fin. §. 2. ff. de administr. rer. ad civit. pertin. l. 45. §. 3. ff. de jur. fisco* quamvis nonnulli *retroactum* dicere malint, per *l. si hominem. 19. ff. de jure cap. aliis jus Congruum, prælationis, præsentationis, recomparationis & recompra* dicitur, placet nobis vox *αποκτάω* ex rubric. *Constit. Friderici. 2. Feud. 121. Germani Einstand/Näherkauff/Aberieb/Einspruch/Näher geltung/Lösung* vocant, *Gail. 2. observ. 19.*

§. 3. Dixi, *antiquissima*: *Ruth. c. 4. arg. l. dudum. 14. C. de contrah. empt. ibi vox dudum* notanda, quæ temporis vetustatem arguit, *Cochman. 1. Resp. 42. n. 17.* Ab Hebræis ad Græcos, hinc ad Romanos juris hujus usum dimanasse, verisimile est Interpretibus.

§. 4. Dixi, *omni jure probata*: Divino, *Levit. 25. v. 25. Jerem. 32. v. 7. Mysing. 3. Observ. 51. n. 6. Oldendorp. tit. 8. de jur. & equit. Naturali, arg. l. lex que. 22. §. nec vero. & ibi Garbofr. lit. a. C. de administr. tut. l. in fundo, 28. ff. de rei vindicat. Gentium, arg. d. Constit. Friderici l. in princ. ibi, in omni provincia; cum enim apud omnes propè gentes in usu sit, curgenium non dicatur? *Petr. Gregor. Tholof. Syntagm. jur.**

A

UNI-

univers. lib. 26. c. 1. *Sichard. ad l. 1. n. 4. C. comm. divid. Canonico, c. constitutus. X. de in integr. restit. Feudali, c. Titius. Si de feud. defunct. content. 2. Feud. 26. c. 1. §. nec etiam. Per quos fiat in restit. 2. Feud. 3. Civili, l. si in emptionem. 35. ff. de minor. l. cum bona. 1. ff. de privileg. credit. alias 16. de reb. aut. jud. possid. l. imperator. 60. ff. de pact. l. 1. C. de metall. & metallar. lib. 11. l. fin. C. de jur. Emphyt. l. un. C. non lic. habitat. metrocom. lib. 11.*

§. 5. *Dixi, Friderici 1. Imp. constitutione: Is Ænobarbus vel Barbarossa dictus, crebris in imperio litibus ex retractu suborientibus, constitutione suâ, quæ est s. Feud. 13. & 14. vel ut vulgò allegant, 2. Feud. 121. mederi voluit. Cùm a. d. Constitutio capitulis lib. 2. Feud. extraordinarijs, quæ Interpretes à 59. 2. Feud. inclusivè auspiciantur, annumeretur, authentica non est, Rosenthal de feud. c. 7 conclus. 33. n. 17. Ideoq; in consulendo ac judicando, ad causarum decisiones, nisi alicubi usu recepta sit (quem allegans probare tenetur. Menoch. 2. presump. 2. n. 1.) non cynosuræ certæ & probatoriæ, sed in statutis declaratoriæ non improbabilis, locum obtinet, Rauchbar. 1. q. 43 n. 24.*

§. 6. *Dixi, statutis ac consuetudinè plerorumq; locorum confirmata: De generali Germaniæ consuetudine testatur Gail & Mynsing. d. loc. jure Lubecens. de retractu cavetur lib. 3. tit. 7. art. 1. Hamburgens. p. 2. t. 8. art. 3. & 4. Cùm autem statuta & consuetudines locorum variant, c. 1. de constitut. in 6. non, quæ in celebrati contractus aut contrahentium, sed rei sitæ loco obtinent, attendenda censemus per l. si sine herede. 32. §. 6. ff. de administ. tut. l. 3. §. 1. ff. commun. predior. Gail. 2. Obs 124. Mynsing 4. Obs. 95. Et quamvis nostra hæc favorabilia sint, Oldendorp. d. tit. 8. temere tamen non sunt extendenda per l. commodissime. 10. ff. de liber. & posth. fac. tradita ab Excellentissimo Dn. Reinc King in tract. de Regim. Sec. & Eccl. l. 2. ch. 2. c. 10. n. 23. Hinc casus omisus sub*

sub dispositione juris communis remanet: eaq; utimur
sententiâ, quòd jus protimeseos regulariter sit prohibi-
tum, *d. l. dudum. 14. C. de contrah. empt.* cui juri insistitur, do-
nec exceptio probetur, *Rauchbar. d. loc.*

§. 7. Dixi, *Rem immobilem: d. l. lex qua. 22. C. de admi-
nistr. tut. text. in d. Constit. Frider. in princ.* ibi, *domum vel vi-
neam.* Quæ immobilium nomine veniant, tradunt Dd. in
l. moventium. 93. ff. de V. S. Wehner. in pract. observat. verb.
Fahrnüss. jure Lubecensi ad patrimonialia & avita solùm,
protimesis pertinet, d. loc. junct. art. 2. tit. 9. l. 1. & art. 61
tit 10. eod. Mobilia, quorum possessio fluxa est & fragilis,
l. si rem mobilem. 47. ff. de acquir. vel amitt. poss. & in quæ non
cadit singularis affectionis consideratio, retractui obno-
xia non sunt, nisi immobilibus venditis cohæreant, per
l. 23. ff. de usucap. l. longa. 3. ff. de divers. & temporal. præscripte.
aut specialiter in iis retractus permittatur. Sic Nobiles
nonnulli jus sibi arrogat, ut rusticos merces venales
antè sibi emendas offerre cogant, quàm in forù exporta-
re liceat. Quo jure, vid. *Berlich. conclus. 39. n. 39.* Simile
jus Emporia quædam maritima sibi vendicant in omni-
bus bonis & mercibus, quæ fluminibus navigabilibus ad
alia loca devehuntur, idq; ex immemorialis temporis
præscriptione vel Imperatorum aut Principum consti-
tutionibus, & hoc jus Emporij seu *Seapula* dicitur, Germa-
nicè *Staffelrecht/Markrecht/Staffelreyheit/Wehner. hoc*
verb.

§. 8. Dixi, *venditam: d. Constitut. Frider. jur. Lubecens.*
d. art. 1. t. 7. l. 3. ibi, *Wer frey Erbgut oder liegende gründe*
verkauffen will. Si sub conditione emptio-venditio fiat,
retractū nihilo secius admittim⁹; conditio enim pendens
perfectiōni contractus nil derogat, *l. necessario 8. in princ.*
ff. de peric. & commod. rei vend. usq; adeò, ut ante ejus e-
ventum neutri altero invito ab emptione liceat disce-

dere, gloss. ad d. l. s. ad verb: perfectam esse. In arbitrio ta-
men est retrahere volentis, spem obligationis in se trans-
ferre, pendente obligatione, aut ejusdem eventum expe-
ctare. Quid si emptioni-venditioni subhastatio inter-
veniat? non minus protimesi locum esse arbitramur,
circa eam enim non tam spectatur, quis vendat, quam
cujus res vendatur, & de cujus exeat familia, iudex et-
iam hastæ vociq; præconis quid subjiciens domini vi-
ces subit, nec ut suum, sed ut alienum vendit, arg. l. si ob
causam. 13. C. de evictio. Emptionis-venditionis vox autem
non specialiter hic accipitur, sed ut latius patens, om-
nem alienationem, quâ dominium pecuniâ transfertur,
comprehendit; eo juris significatu accipitur, l. statuliberi
à cateris. 29. in fin. ff. de statulib. Mozz. tract. de contract. rub.
empt: vend. n. 26. & sic ad omnem contractum emptio-
ni-venditioni æquipollentem retractus pertinet; cum sit
utrinq; rationis identitas, quæ juris & dispositionis iden-
tatem inducit, & quæ non nisi nominis sono differunt,
eodem jure censentur, arg. §. 7. in ult. de action. Hoc ipsum
etiam jure Lubecensi obtinere verius est, per d. art. 2. tit. 7.
lib. 3. ibi, nicht vercußeren; ratio quoq; statuti hanc ex-
tensionem suadet.

§. 9. In prædio itaq; æstimato in dotem dato, retra-
ctus locum invenit, arg. l. plerumq. 10. §. 4. & 5. ff. de iur.
dot. in quavis item in solutum datione, arg. l. si prædium. 4.
C. de evictio. Res permutatione alienata an retractui ob-
noxia sit, sollicitam habet dubitationem; nos, si speciei
cum specie simpliciter permutatio fiat, negantium, d.
Constit. Frider. versio. ex causa tamen. Boer. decis. 144. per l. 1. ff.
de rer. permut. sin pecunia ex altera parte, ob rerum inæ-
qualitatem, adijciatur, earumq; pretium exuperet, affir-
mantium partes tuemur; prævalente enim pretio, vera
venditio est, cum res de pluribus participans regulariter
apo-

à potentiore reguletur, & à potiori denominationem
fortiatur, arg. *l. fundi. 79. ff. de contrab. empt. l. si sterilis. 21.*
§. 4. ff. de act. empt. ante omnia tamen, re & pretio post-
habitis, intentio vendere vel permutare volentium est
inspicienda, actus n. ab intentione agentium judican-
dus, *l. si quis nec causam. 4. ff. de reb. cred.* Si & rei & pretii
æqualitas appareat, nec de mente contrahentium con-
stet, in dubio permutationis contractum præferimus,
per *l. 1. ff. de estim. act. d. l. 1. ff. de rer. permut. Gomez. 2. re-
sol. 2. n. 10.* Plures circa permutationem limitationes vide
apud *Berlich. d. concl. 39 n. 14.*

§. 10. Donatio a. à retractu immunis est, quoniam
regulariter jus retractus ex propria sua natura procedit
in rebus titulo oneroso translatis, *d. Constit. Frideric. ver-
fic. ex causa tamen. Tiraquell. de retract. §. 1. gl. 19. n. 90. & §.
25. gl. 2. n. 1.* De donatione jure *Lubecensi* supervacanea
est quæstio, cum ea in rebus hereditariis, in quibus so-
lis retractui locus, ne utiquam permilla sit. Multo minus
retractui subjacet locatio, Emphyteusis, hypotheca, &
similia, quæ domini translationem non continent, sicq;
cessante causa finali retractus (quæ est conservatio rei
alienandæ penes eos, quibus jura prælationem tribuunt)
cessat ipse retractus, arg. *l. in omni. 13. & ibi Dd. ff. de adopt.
c. post translationem. X. de renunciat. confer Tholosan. d. lib.
26. c. 11.* Cognatis tamen, vicinis, consortibus & antiquis
conductõribus, hîc quoq; prærogativam quandam con-
cedendam reor, si ad eadem, quæ quis ab aliis consequi
potest, præstanda, sufficienti cautione se obligent. *vid. l.
congruit. 4. cum l. seq. C. de locat. præd. civil. lib. 11.* Siquid ta-
men in prædictis in fraudem retractus fiat simulatè, ma-
litiis indulgendum non est, *l. 38. ff. de R. V. cum a. fraus
non præsumatur, probanda erit, c. illo vos. de pignor.* Ea pro-
batâ, alienatio fit irrita, & venditor invitus retrahenti

vendere cogitur: præsumendæ fraudis indiciis apparen-
tibus, juramentum emptori & venditori deferri potest,
d. Constit. Frider. versic. ex causa. Alterutro simulationem
fatente, alter tamen probationibus dolum excludenti-
bus uti non prohibetur, quin etiam juramento supple-
torio locum relinquimus, *per l. 3. C. de reb. credit. l. admon-
nendi. 31. ff. de jurejur.* juramentum præstitum probatio-
nem fraudis ulteriorem cut aliàs communiter fieri affo-
let) non elidit, quâ demonstratâ res & pretium fisco ven-
dicantur, *d. Constit. Frider. versic. nisi quis.*

§. II. Dixi, *æquali pretio*: pretium æquale justum & le-
gitimum nobis hoc est, quod à primo emptore promif-
sum aut solutum, *per l. ult. C. de jur. emphyt. c. potuit. X. de lo-
cat, conduct. l. 14. in princ. ff. de conduct. furt.* in cujus locum
cùm per quandam surrogationem succedat retrahens,
æquum est, ut legem contractui circa pretium dictam
seruet, nisi quid dolo fiat, qui quâ ratione detegatur *vid.*
Berlich. 2. concl. 1. n. 4. juramento purgatur, *Gail. d. observ.*
19. n. 10. Emptor primus si intra legitima retractus tem-
pora alij vendat, nulla posterioris pretii ratio habenda,
arg. l. postliminum. 19. §. 9. ff. de captiv. & postlim. Nisi poste-
rius minus sit, quippe tum hoc solvere sufficit, *per l. 6. C.*
de restitut. milit. Sin emptor alij donet, donatario, in quem
ab illo omne jus translatur, prius pretium omnino sol-
vendum arbitrò: jus n. emptori ex venditione, itemq;
donatario ex donatione, quæsitum auferri, aut deterio-
r conditio inferri non debet, *per vulgat. Tholosan. d. l. 26.*
c. 21. Si pretium justum rei valorem etiam ultra dimidi-
um excedat, retrahenti beneficium *L. 2. C. de rescind. ven-
dit.* competit. Quid, si pretium conventum remittatur?
à retrahente nihilominus solvendum; non n. tam pretii
numeratio, quàm conventio, ad emptionis-venditions
sub-

substantiam pertinet, *princ. Justit. de empt. vendit. l. 2 §. 1. ff. de contrab. empt.*

§. 12. Pretium a. integrum solvendum est, particularis n. solutio invito obtrudi nequit, *l. 21. ff. de reb. cred. cum unius obligationis indivisa sit solutio, l. 13. §. 8. ff. de act. empt. l. 8. C. de distract. pign.* nisi aliud inter primò contrahentes convenerit de parte pretij intra certum tempus, vel ad diversos terminos solvenda, idem quoq; in retrahente observabitur, *per tradita infra §. 25.* Pretij ab emptore soluti compensatio cum alio debito liquido rectè fit, *l. 4. qui pot. in pign. l. fin. C. de compensat.* Quantitas monetæ intrinsecâ & extrinsecâ bonitate probatæ requiritur, *an gehalt/Korn oder Schrot/ vnd dem Werth oder geng.* altero horum deficiente iusta & probata non censetur, *Sichard. ad rubr. C. de contrab. empt. n. 3.* non tamen solutionis, sed contractus tempus spectandum est, ita ut monetâ auctâ, commodum sit debitoris, qui augmentum detrahare potest, eidem deminutæ addere cogitur supplementum, *l. 3. sub fin. ff. de reb. cred. l. Rutilia Polla. 69. ff. de contrab. empt.* Sententiam hanc non solum communem, sed etiam in praxi receptam testatur *Gail. 2. observ. 73. Wehner. in pract. obs. verb. Goldgülden Münze* mora tamen auctori suo nocet, *l. hominem. 37. ff. mandat. Gail. d. obs. n. 9.* & siquid aliud specialiter inter contrahentes convenerit, provisio hominis tollit provisionem legis, *l. 1. §. si convenit. ff. de pos. l. fin. C. de pact.* ideoq; solutio in certis monetæ speciebus ab emptore promissa, iisdem faciendâ est a retrahente, *Coler. de process. execut. p. 1. c. 10.* concordat Edictum monetale *Ferdmandi 1. de anno 1559. §. Die seß gemelte Gemeine Reichs münze.* Nullâ autem certâ specie expressâ, solutio rectè fit in quacunq; moneta corrente, usuali, probâ, modo ea nimis parva

parva non sit, in debito enim quantitatis aliud pro alio
solvi potest, *gl. in l. 2. §. mutui. ff. si. cert. pet. Wehner.*
de loc.

§. 13. Pretium, quod diximus solvendum, in præsen-
ti pecunia statim offerri debet, *l. Julianus. 13. §. offerri ff. de*
act. emp. verbalis oblatio non sufficit, imò nulla est, et-
iam fidejussorum aut pignorum oblacioni conjuncta, *per*
l. 4. §. 3. ff. de re judicat. junct. l. 10. ff. de pign. act. Sed ad ef-
fectum exercendæ protimeseos actionis, necesse est of-
ferri nummos. *l. realiter. per l. qui decem. 72. ff. de solut. d. l. 13.*
§. 8. de act. emp. Inania quippe perduntur verba, nisi de-
narius sit in manibus, quæ oculatæ, nostro hoc præfer-
tim exulceratissimo seculo, non credunt, nisi quod vi-
dent. Confer *Sichard. ad l. acceptam. 19. C. de usur. n. 2. 11. Loco*
& tempore commodis. l. qui Roma. 122. & ibi not. Dd. ff. de V. O.
l. 9. C. de solut. Sichard. ad l. 2. C. de usur. Opportunitate loci &
temporis, non ex contrahentium conventionem solùm,
sed & aliis modis æstimandâ, *arg. l. 2. ff. de in jus vocand.*
Cujac. tract. ad African. 8. pag. mibi 508.

§. 14. Creditore pretium accipere recusante, obfi-
gnandum & deponendum est, *text. notab. l. 1. C. qui pot. in*
pign. junct. d. l. 9. C. de usur. l. 73. in fin. de procurat. l. 7. in fin.
C. de pact. int. emp. & vend. Quamvis enim oblatio sola,
extra judicium vel in eodem facta, sistat usurarum cur-
sum, moramq; purget, *l. 9. §. fin. ff. de pign. act.* imò, si ob-
latum pretium nec tamen depositum perierit sine culpa
offerentis, exceptione doli is liberetur, *d. l. 72. ff. de solut.*
l. 73. §. fin. ff. de V. O. Tutissima tamen est depositio, quæ
ipso jure offerentem liberat, & omne periculum in mo-
rosè recusantem transfert, *Sichard. ad l. 9. C. de usur.*

§. 15. Non solum pretium solvendum aut offeren-
dum est, sed & sumptus & impensæ, quæ citra fraudem
em-

tioni contrahendæ præcelsere, aut intervenere, intelliguntur enim pretii nomine, *arg. l. 79 ff. de contrah. empr.* Hinc etiã bibalia, Weinkauff restituuntur, *per l. 37 ff. de hered. pet. Wehner. in obs. pract. verb. Weinkauff/* nec non arrhæ pecuniariæ, quæ & ipsæ pretio imputantur, *gl. in l. 2. verb. recuper. C. quando lic. abempt. disced. junct. l. fin. ff. de leg. commiss. pauperibus datæ nec repetuntur, nec pretii partem faciunt.* Si in specie certa consistant, condictio sine causa competit *per tex. l. en empto. 11 §. 6 ff. de act. empr.* Si emptor venditionis gratia mutuum dederit, aut onus susceperit, vel conficiendo instrumento super contractu quid impenderit, ejus habendam rationem æquitas suadet, *arg. l. Titius. 43. §. 9. ff. de act. empr. Tholosan. d. lib. 26. c. 21.* Munera proxenetica emptionis non restituuntur, *l. debet. 27. ff. de edilit. edict. l. 2. ff. de proxenetis §. 16.* Impensæ contractum subsequutæ, necessariæ (quæ quid sint, *vid. l. impensæ, 14 §. 1 ff. de impens. in rem dot. fact. l. impensæ. 79. ff. de V. S.*) cum pretium rei augeant, *l. 6. C. de pignor. repetitioni obnoxia sunt, per l. intra utile. 39 §. fin. ff. de minor. nisi modicæ sint, nec perpetuam rei utilitatem, sed impendentis pro tempore commodum concernant, tum enim non deducuntur, sed fructibus imputatæ regulariter compensantur, l. 3. §. 1. ff. de impens. in rem dot. & ibi Gothofr. Gail. 2. observ. 121. n. 13. per l. sumptus. 48. ff. de rei vindicat. nec retentionis exceptio ob eas datur, l. 12. ff. de impens. in rem dot.* Utiles etiam expensæ (quæ quid sint *vid. d. l. impensæ. 79. §. utiles. ff. de V. S. & ibi G. add.*) nisi immodicæ sint & insolitæ, fraudem arguentes, omnino refundendæ, *l. planè. 38. ff. de hered. pet. d. l. 48. d. R. U.* Ex arbitrio tamen judicis hæ impensæ temperamentum accipiunt, ut neque delicatus retrahens, neque onerosus emptor audiatur, *per l. 25. ff. de pign. act. h. e. ut utrique consulatur, & mediocritate quadam res dirimatur*

B

per

per l. Nefennius. 34. ff. de negot. gest. nec plus in rem verum
videatur, quàm res sit, l. in fundo. 38. ff. de R. U.

§ 17. Consequitur autem emptor impensas cum utiles
cum necessarias, officio iudicis, vel viâ retentionis & exceptio-
nis, vel actionis, Dd. ad d. l. 79. ff. de V. S. l. 38. l. 39. de hered. per. l.
14. §. 1. comm. div. l. si pupilli. o. §. 3. ff. de negot. gest. l. 5. C. de rei vind.
l. 8. ff. de pign. act. Expediit verò magis possessori, per reten-
tionem impensas servare, quàm nova actione post rem di-
missam easdem repetere, l. si quis. 59. ff. de furt. plus enim cau-
tionis in re quàm persona, l. 25. ff. de R. J. Retentio autem
ita demum licita, si impensæ liquidæ sint, aut in continen-
ti liquidandæ, arg. l. fin. C. de compens. l. 5. ff. de statulib. Sin-
quædam illiquidæ sint, satisfactione de liquidandis resti-
tuendis præstitâ, restitutio rei facienda est, per d. l. s. Fachin.
7. contro. 91.

§ 18. Voluptuariæ impensæ (quæ quid sint vid. d. l. 79. §.
voluptuaria. ff. de V. S. & l. 7. de impens. in rem dor.) neq; actionis,
neque exceptionis, & retentionis beneficio recuperantur
l. 9. ff. de impens. in rem dor. & si salvâ rei substantiâ tolli ne-
queant, pro amissis habentur, l. 38. ff. de rei vind. d. l. 9. ff. de im-
pens. in rem dor. Sin retrahens tollere non permittat, excep-
tio datur, l. utiles. 39. ff. de hered. perit. l. 7. ff. de impens. in rem
dor. d. l. 9. eod. Hoc ipso enim declarat se eas habere pro
utilibus & ad. ad d. l. 79. §. voluptuaria. n. 2. ff. de V. S. Pluribus
superfedeo, cum retractus naturam Rei vindicationis hîc
& alibi passim sapiat.

§ 19. Dixi, redimendi; res enim retractus jure retrahen-
dæ, cum omni causa, i e, fructibus & accessionibus resti-
tuuntur, per l. 22. ff. de V. S. l. 35. eod. De quib. infra §. 27. Inte-
gra autem bona redimere & retrahere quis tenetur, partem
enim, aut fertilia, relictis sterilibus, etiamsi diverso pretio
sint

sint æstimata, revocare volens non auditur, *per l. 13. ff. de in diem addict. l. Labeo. 64. ff. de edil. edict.* Cum verò intacta jura cuique servari, quàm post vulneratam causam remedia quæri præstet, *l. si. C. in quib. caus. in integr. restit. necess.* & ob rem alienatam jure congrui revocandam, uberrima pullulet mareries litium, quibus ansa præcidenda, quorundam locorum statutis prudenter cavetur, ut res retractui obnoxia, si vendenda sit, antè his, quibus jus protimeseos competit, offeratur, quàm in extraneum alienetur, qui quidem intra tempus statuto definitum, (quod *iure Hamburgensi* est duorum mensium *part. 2. tit. 8. art. 2.*) aut arbitrio judicis, pro circumstantiarum varietate determinandum, pretium ab alio bonâ fide oblatum, aut aliàs justum, integrum, ut prælatione utantur, solvere tenentur, admisâ etiam compensatione, *l. 4. ff. qui pot. in pign. l. dedisse. 76. ff. d. V. S. & ibi Gæd.* Fidejussores aut pignora offerens nō auditur, *per tradita sup. §. 13.* His, qui retractu gaudent, emere recusantibus, emptionem, aut pretii solutionem justo diutius differentibus, libera est alienandi potestas in quemcunque sine ullo revocationis metu, *per trad. infra §. 21. vid. jus Lubec. d. l. 3. tit. 7. art. 1. ibi, wollen sie solches nicht thuen/so mag er dat Guth/so thewr als er kan/verkauffen/wem er wil/ohn alle gefahr.*

§. 20 Dixi, *intra certum tempus*; Varium hoc est; *d. Constitutione Frideric.* 30. dies sunt præstituti. *l. fin. C. de jur. emph. duo menses. Jure Canonico, Feudali & Saxonico* anni tēpus est *c. const. X. de int. rest. c. 1. §. Titius. Si de feud. defunct. controv. 2. Feud. 26. Land recht art. 83. lib. 3. & art. 6. lib. 2.* Id quod etiam in dicasteriis plerisq; observatur, *vid. jus Lubec. lib. 3. tit. 6. art. 3. &* si statutis nil certi determinatum, idem tamen plerumq; intelligi, & in Camera observari, *tradit Gail. d. Obs. 19. n. 11. Mynsing. 3. Obs. 51. n. 5.* Tempus hoc continuum est, ut in omni præ-

scriptione regulariter, gloss. in rubric. ff. de divers. & temporal. prescript. dato tamen initio utili, à tempore sc. scientiæ, arg. c. licet. de supplend. neglig. pralat. Jus Lub. d. art. 3 nam non valenti agere nō currit præscriptio, l. 1. §. ult. C. de annal. prescript. Gail. 2. Observ. 105. n. 6. Justè autem ignorans agendi potestate destituitur, l. cum sex menses 55. ff. de edil. edict. ideoque poenam non meretur, l. 8. ff. de his qui not. infam. l. fin. de decret. ab ord. fac. Gail. 2. observ. 60. n. 3. & ignorantia hæc præsumitur, ideoque scientia probanda venit ab asserente, l. fin. ff. pro suo. l. verius. 21. ff. de probat. Currit tempus à die perfecti contractus, l. 19. §. fin. ff. de edil. edict. ex præambulo n. tractatu nullum jus quæritur, nec adimitur, l. 8. C. de rescind. vendit. Jure Lubec. à die cessionis & in acta publica relationis, nach geschעהener Verlassung fürm Rath vnd Einschreibung in das Stadt Buch/ d. lib. 3. tit. 6. art. 1. Si conditio sit apposita, eà purificatà demum currere incipit, l. 48. ff. de jur. dot. Similiter si controversia de re sit, non nisi eà finità, per l. 16. C. de inoff. testam. temere tamen intentata tempus non sistit, per l. 14. ff. de bonor. possess. l. 4. ff. quod vi aut clam.

§. 21. Tempore legitimo elapso jus congrui cessat, terminus enim legis, ut & statutorum, re præsertim non amplius integrà, peremptorius est, l. 6. ff. de option. legat. & patientia ac taciturnitas tempore certo vallata, pro consensu, ac juris competentis repudiatione habetur, l. alienationis. 28. & ibi Gæd. n. 9. ff. de V. S. l. 11. versic. Stichum. ff. de legat. 2. Usque adeò, ut non modò, qui primà prælatione gaudent, cessantibus, sed & aliis, qui fortè prioribus remotis ad jus retractus admittendi forent, tempus currat, cùm & hi intra idem tempus agendi facultatem habeant, licet ab illis retrahere volentibus, ordinis prærogativa excludantur, l. 10. in princ. ff. de divers. & temporal. prescript. ideoque prioribus

ribus cessantibus, posteriores adito iudice petere possunt, ut illis terminus, intra quem retrahant, præfigatur, aut ipsi ad retrahendum admittantur, *arg. l. manifestissimi. 21. §. 1. C. de furt.*

§. 22. Legitima causa, hanc, quam dixi, temporis præscriptionem impedit, *d. Constit. Frider. versio. verum si intra. quænam ea sit, iudicis arbitrio committendum, Menoch. 2. arbitr. iud. quæst. cas. 153. n. 4. Jure Lubec. est absentia, d. l. 3 t. 6. art. 3. allegans autem impedimentum, probare tenetur, Id removeri id ipsum nullâ ratione potuisse, l. 26. §. 2. ff. ex quib. caus. major. non enim dicitur impeditus, qui, cum possit, nō removet impedimentum, l. 174. ff. de R. J. l. 40. in princ. ff. de condit. & demonstrat. II. diligentiam omnem ad removendum esse adhibitam, l. 14. ff. de re milit. l. 2. §. 6. ff. si quis caution. interrumpitur hic anni cursus, non per solam extrajudicialem interpellationem, sed litis contestationem, quam si malitiose differat emptor, pretij depositio sufficit, per l. alienam. 13. ff. pro empt. Boer. decis. 11. n. 3.*

§. 23. Dixi, ipso iure vel voluntate privatorum: hinc cardinales protimeseos species duæ astringuntur, aut enim ipso iure, aut voluntate privatorum constituta est; ipso quidem iure, vel communi civili ac Feudali, de quo supra §. 4. vel statutis, constitutionibus Principum, & consuetudine; ejus, quod hisce modis conceditur, juris variæ numerantur species: Est enim, *Retraclus Territorialis, Censualis, Partialis, Gentilitius &c. de quibus plura huc asserre instituti nostri ratione prohibemur. vid. Bocer. clas. 3. D. 22. Voluntate privatorum constituitur protimesis, vel testamento, quo alicui à defuncto, si quis heredum vel legatariorum fundum relictum vendiderit, potestas datur eundem revocandi, l. pero. 69. §. 3 ff. de legat. 2. l. pater filium. 38. in princ. & §. seq. ff. de legat. 3. vel conventionione*

B 3

pacto

paçto scilicet de retrovendendo, l. 2. C. de pact. int. empr. & vend. Gail. 2. Obs. 16. itemque divisioni adjecto, per l. qui Roma 122. §. 3. ff. de Verb. obl. l. 45. ff. de pact. Hinc patescit, quibus jus retractus competat, Fisco scilicet in metallis, habitatoribus metrocomiæ in bonis convicanorum, Domino in fundo emphyteutico, minori in avitis prædiis; in bonis debitoris vendendis, extraneo præfertur creditor cognatusve, cognato creditor potior est, inter creditores is, cui major pecunia debetur, præfertur, per textus supra §. 4. ad verb. civili. allegatos. Quibusnam Constitutio Friderici protimesin tribuat, ibi videri potest; jure Lubecens. d. art. 1. tit. 8. lib. 3. proximis heredibus conceditur retractus Gentilitius, qui per omnia sequitur naturam successionis ab intestato, ut hujus capaces, eo, quo ad successionem, ordine admittantur, incapaces excludantur. Boer. decis. 13. n. 22. Pluribus in eodem gradu pro rata locus est, arg. l. si plures 98. ff. de legat. 3. d. l. 69. §. 3. ff. de legat. 2. In re individua potiores sunt partes prævenientis, cui vigilantia jura favent. Si simul ad judicium provocent omnes, sorte his dirimitur, l. 14. ff. de judic. §. optionis. 23. Instir. de legat. l. 2. C. quand. & quib. quare. pars. deb. lib. 10. Qui præterea retractu gaudeant, statuta & consuetudines docebunt.

§. 24. Effectus protimeseos in actione ex ea promanante consistit, hæc autem pro varietate specierum retractus variat, nam testamentarius certis personis indultus actiones testamentarias parit, adeoque hic vindicatione, hypothecaria, vel actione ex testamento experiri licet, l. 1. C. commun. de legat. §. 2. Inst. de legat. Ex conventionali retractu actio personalis, arg. l. 2. C. de pact. int. empr. & vend. l. ult. §. ult. ff. de contrah. empr. l. 6. C. de rer. permut. Gail. d. obs. 16. In ceteris, ubi certa actio expressa non est, *Condictio* competit

ex

ex lege, arg. l. un. cum ibi notat. ff. de condict. ex leg. Olden-
dorp. class. 4. act. 41. Generalis enim Dd. theorica est, ob-
 ligationem & actionem ex lege, statutis & moribus com-
 petere, quoties his alter alteri citra conventionem quid
 præstare tenetur. Estq; condictio hæc in rem scripta, *arg.*
§. quadam. 20. Instit. de action. Marant. in spec. p. 4. dist. 3. n. 2.
Zanger, de except. p. 2. c. 1. n. 106. Civilis, per §. *sive scripto. 9. In-*
stit. de l. N.G. & C. l. 9. ff. de just. & jur. §. 1. Inst. de l. N.G. & C.
junct. §. sed ista. 3. Instit. d. action. Non adversus emptorem,
 solum, sed & quemcunq; possessorem, *arg. l. 1. versic. res verò*
quæ. C. de impon. lucrat. descript. lib. 10. gloss. in l. 3. §. 1. ff. ad ex-
hibend. l. 9. §. fin. quod met. caus. quocunq; titulo rem re-
 tractui obnoxiam ab emptore vel aliunde habentem, ex
 prima enim venditione jus retrahenti quæsitum, invito
 auferri nequit, *l. id quod nostrum. ff. de R. J. & res cum quali-*
tate, quæ hic redhibitoria est, transit, l. alienatio 67. ff. de con-
trah. empt. Sive igitur donationis, sive permutationis,
 transactionis, aliove titulo, res retrahenda alienetur, nul-
 lum revocare volenti præjudicium generatur, cum nemo
 plus juris in alium transferat, quàm ipse habet, *l. nemo plus.*
ff. de R. J. c. nemo. in 6. eod. Unde tam in loco domicilii
 Rei conventi, quàm in loco rei sitæ, actionem hanc in-
 stitui posse verius est, *l. fin. C. ubi in rem act. c. ex parte. de fori*
compet. vid. tradita. Gail. 1. Observ. 37. & de pignor. c. 7. ut ta-
 men in retractu consuetudo & statuta loci, in quo res si-
 ta est, observentur, per not. *suprà §. 6.* Hæc autem cum
 varient, si res retrahendæ sub diversis iudicibus sitæ sint,
 singularum iudex adeundus erit, *arg. l. Titium. 47. § 2. ff.*
de administr. tut. vel certè cognitio ad iudicem, sub cujus ju-
risdictione principalis vel major pars bonorum sita est, de-
volvenda, arg. l. 50. §. 1. ff. de iudic. l. pradiu. 91. §. 3. ff. de legat. 3.
l. qui

l. qui ita. 60. §. fin. ff. ad Scutum Trebell. idque ex continentia
causæ, de qua *Gail. l. Observ. 32.* Si diversi hi iudices unum
superiorem omnes habeant, is adiri poterit, quod ita in
praxi, ne retrahentes nimia litium multitudine implicen-
tur, observari testantur Dd.

§. 25. Effectus hujus actionis est restitutio rei alie-
natæ, & retrahentis in emptoris locum ac jura surrogatio.
Tholosan. d. l. 26. c. 22. n. 4. ut ille non ab hoc, sed primo vendi-
tore emere censeatur; prior n. emptio non rescinditur, sed
cum omnib⁹ suis qualitatibus transfertur in retrahentem,
subductâ de medio q. personâ emptoris. *Berlich. p. 2. concl. 60.*
n. 36. adeòq; retrahens pacta omnia servare tenetur; pacta e-
nim sunt leges contractuum, *l. 10. C. de pact.* ac pars conven-
tionis, *l. 6. §. fin. ff. de serv. export.* & ideo acceptans contra-
ctum ab alio celebratum, singulas condiciones pactaq; e-
undem comitantia acceptare intelligitur, *l. Gaius. 23. ff. de*
manumiss. l. 29. ff. de pact. & tralatitium est, surrogatum sape-
re naturam ejus, in cujus locum surrogatur, *per l. 10. §. 2. ff. si*
quis caution. & qui per translationem aliquid acquirit, tene-
tur habere clausulas ratas in primævo actu positas, *per l. 57.*
ff. de pact. cum leg. seq. non tamen oneri rei retrahendæ à
primo emptore imposito astringitur. *Boer. Decis. 181.* Sic re-
trahens ad standum locationi ab emptore factæ non tene-
tur, *l. 9. C. de locat.*

§. 26. Pacta à retrahente omnino servanda, sive ex-
pressa sint, sive tacita, nam & hæc, cum ex natura contra-
ctus insint, conventa intelliguntur, *l. 3. ff. de reb. credit.* & ut
natura actus fert, ita actum præsumitur, *l. 32. ff. solut. marr.* In
continenti tñ, quæ quis expressè adjicere vult, adjiciat ne-
cesse est, hæc enim bonæ fidei iudiciis inesse, *l. 7. §. 5. ff. de*
pact. & vim q. ad pariendam actionem vel exceptionem,
ex cohærentia contractus assumere videntur, *l. 13. C. de pact.*

In

30

In continenti quid fieri dicimus, non ad momentum, sed civiliter & legaliter, antequam ad extraneos actus defleatur, *l. 6. §. 3. ff. de duob. reis constit. l. continuus. 137. in princ. ff. d. v. o.* Quæ ex intervallo apponuntur pacta, retrahenti nihil obsunt, quippe in cuius præjudiciū, cum habeat ex primæ venditionis perfectione jus quæsitum, nulla innovatio facienda, *l. 27. §. 4. versic. ante omnia. ff. de pact. & perfecta venditio, in alterius damnum, neque diem neque conditionem recipit, l. 4. C. de donat. qua sub mod.* Idem obtinet fraude interveniente, *l. creditor. 80. §. 4. ff. mandat.* Hæc enim in omni dispositione excepta censetur, *l. 4. §. 11. ff. de dol. except. l. 23. §. 1. C. mandat.* Unde per legem contractui adjectam, jure congrui aliàs gaudens, excludi ab eo, aut ad majus pretium solvendum astringi nequit, *per l. non debet. ff. de R. J.* Jus enim lege, statuto vel consuetudine retrahenti semel quæsitum, ceu dictum est, invito non auferendum pactis privatorum alienis, *l. 38. ff. de pact.* Imò emptor & venditor, in præjudicium retrahentis, qui ex prima venditione jus radicatum habet, pœnitere non possunt, nec à pactis adjectis recedere, vel duriora adjicere, *arg. l. nemo potest mutare. 75. ff. de R. J.* ita retrahens quoque post sententiam à retractu recedere nequit, per tradita *Eberhard. in loc. à correlativis* Simulatorum autem ac fraudulentorum pactorum conjecturam, ex eo, si ad unius partis, maximè emptoris, commodum dirigantur, aut sint contra substantiam contractus, nimisq; & insolitis cautelis muniantur, resultare, passim docent *Dd. Berlich. d. p. 2. concl. 1. n. 44. Sichard. ad l. 2. n. 14. C. de jur. emphyt.*

§ 27, Effectum actionis ex protimesi ortæ, dixi §. 25. esse rei restitutionem, hæc cum omni causa h. e. accessionibus & fructibus fieri debet, *per alleg. supra § 19. in princ.* Em-

C

ptor

ptor enim rei retractui obnoxia, post litis contestationem,
aut debitam pretii oblationem, omnes omnino fructus et-
iam percipiendos restituere cogitur, *l. 2. C. de fruct. & lit. expens.* *l. 17. C. de rei vindicat. §. 2. Instit. de offic. jud. Mindan. de*
posseß. c. 5. n. 19 & c. 8. n. 4. antè verò de percipiendis non
tenetur, *d. §. 2. Inst. ut tamen de neglecta fundi cultura, arg.*
l. 30. ff. de act. empt. itemq; deterioratione, per l. 25. §. 3. ff. lo-
cat. prædii quâ formam mutatione, arg. l. 9. §. 3. ff. ad exhibend.
arborum fructiferarum excisione, arg. l. 1. §. 1. ff. si is qui
reßam. lib. Menoch. arbitr. jud. quest. cas. 78. lib. 2. ad interesse
obstringatur; perceptos non tantum civiles, *l. 62. ff. de rei vindicat.*
Menoch. recup. poss. remed. 15. n. 625. & industriales, *Si quis*
35. Instit. de rer. divis. l. 45. ff. de usur. sed etiam naturales interim
iuos facit, l. bonæ fidei. 48. ff. de acq. rer. dom. Fab. 4. conj. 17.
Hackelm. Disp. 6. th. 19. conumptos planè lucratur, *d. §. 35.*
Instit. de rer. divis. d. §. 2. Instit. d. offic. jud. l. 4. §. 2. ff. fin. regund.
ideoq; & onera censuum ac collectarum ad eundem
spectant, *l. fin. C. cens. & reliq. fund. l. 27. ff. de usufr. l. 13. ff. de*
impens. in rem dot. fructus pendentes, deductis impensis, l. 46.
ff. de usur. pro rata temporis inter emptorem & retrahen-
tem dividuntur, arg. l. divorcio. 7. ff. solut. matrim. De damni
& culpæ circa retractum præstatione, idem observandum,
quod in prima emptione venditione, per tradita supra §. 25.
in princ.

§. 28. Re post retractum sine culpæ emptoris evictâ,
actio retrahenti competit adversus primum venditorem,
non emptorem, cum enim spontanea ab ipso cessio non
fiat, eum citra suum factum obligari, fas non videtur, et-
iam si res minoris sine decreto alienata retrahatur, & à mi-
nori restitutio impetretur, *per l. si duo. 36. ff. de dol. mal. l. 39. ff.*
solut. matrimon. Sed venditor ad evictionem, quæ fit retra-
ctu, emptori præstandam, num tenebitur? minimè, per l. 27.

C. de

C. de evict. Quid si promiserit? si quidem generaliter, ne ita quidem, re enim ex sui natura evictioni obnoxia, ut lo⁴ cum habeat actio de evictione, non sufficit generaliter stipulari, sed specialiter in eum casum sibi providere necesse est, per l. 20. ff. de eviction.

§. 29. Renunciari juri retractus liberè potest per l. 41. ff. de min. l. pen. C. de pact. etiam ante impletum contractum, per l. 70. ff. de acq. hered. junct. l. 21. §. 3. ff. de pact. l. 46. in fin. eod. Renunciatio hæc omnem retrahendi facultatem perimit, ut ad eam non detur regressus, c. quam periculosum. 7. q. 1. l. 14. §. 9. ff. de adil. edict. l. 1. §. 6. ff. de success. edict. etiam si soli primo venditori sit facta, non etiam emptori, hic enim, cum ab illo causam habeat, & ex ejus personâ experiatur, per l. 13. §. 1. & seqq. ff. de acq. vel amitt. poss. l. dolia. 76 §. n. ff. de contrah. empt. eodem cum ipso jure utitur, c. is qui d. R. J. in 6. De renunciatione autem nisi expressè agatur, vel eadem tacitè infallibili consequentiâ ac juris præsumptione colligatur, ita enim expressa quoque censetur, c. cum olim de censib. nunquam facillè præsumitur, etiam si quis venditioni interfuit, per l. 8. §. 15 ff. quib. mod. pign. vel hypoth. solv. Species enim est donationis, c. super hoc. X. de renunciat. suum autem nemo jactare præsumitur, l. cum de indebito. 25. in princ. versic. sin verò ff. de probat. ideoq; erroris conjectura prævalet.

§. 30. Cedi jus protimeseos potest ei, qui primum in prælationis ordine proximè sequitur, Rosenthal. de feud. c. 9. conclus. 92. an & extraneo, i. e. ei, qui vigore legis, statuti aut consuetudinis, jure congrui aliàs non gaudet? minimè, per l. expluribus. 42. ff. de administ. & peric. tut. Cessio enim non potest fieri in eum, qui non habet qualitatem cedentis, per l. si mulier. 59. §. ex ass. ff. de de jur. dot. quæ in jure prælationis hic consistens, certis quibusdam personis, non omnibus promiscuè, lege aut consuetudine tributa est:

timo tamen de familia jus retractum gentilitium extra-
neo cedendi, competere, exercitii causâ defendemus: qua-
litas enim ratione cedentis etsi adhuc dum militet, & ra-
tione cessionarii deficiat, *ut dictum*, nullus tamen est, qui re-
vocet, l. 77. s. 27. de leg. 2. Conventionalem retractum ex
pacto cedi posse cuivis, non dubitamus, *per l. ult. C. de heredi-
vel auct. vend. Treutl. i. Disp. 28. thes. 10. lit. C. Tantum*. Qui plu-
ra in præsentem materiam desiderat, videre poterit
Tiraquell. de retract. & Dd. ab eo passim
laudatos.

DEO TRINUNI GLORIA.

Ad Dn. RESPONDENTEM.

Emprio quâ retrahi soleat, quis rumpere possit
Contractum, Themidos cultor amande, doces.
Te nemo retrahat, tua nil conamina rumpat;
Sed quæ jura trahunt, quæ retrahuntq; mees.
Sic tandem nomen, quod nos jam pingue vocamus,
Pinguis accipies, dives & artis eris.

scrib.

PRÆSES.

In honorem Dn. Respondentis, commensatis dilecti.

Iustitiæ quantus, VETTI, sis Mystra futurus,
Id satis hæc nobis lemmata docta probant.
Scandito tu cathedram; nos admirabimur artem,
Et dulcem Suadam, quæ fedet ore, tuam.
Tantæ animi dotes, virtus, doctrina, labores
In patriæ cedant emolumenta, precor.

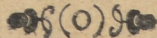
Ita raptim applaud.

JOHANN Francke/Lubec. LL. Stud.

Applaudo captis; patria, tua themata certo
Promittunt, fore non irrita vota tua.

apposuit

Godfrid. Grottegeß, Offenbr. Westph. SS. LL. Stud.

quando quis obscuro loco natus, fraudu-
 tatione, nobili alicui familiae se infere-
 sub titulo cognationis ab aliis, vel ejus-
 familiae, nobilibus pecuniam, vel aliud
 dicet, vel alio modo eosdem fallat.
 1615. vagabundus quidam homo co-
 uelem Phocam, Palatinum Constanti-
 cupans, & ex familia illustri Graecorum
 jactans, adjumeto intercessionu, quas
 te impetraverat, in plurimorum prin-
 s, & civitatibus ingentem pecuniae
 & emendicavit; cui postea, ob delicti
 poenam dictaverunt Scabini Lipsien-
 no 1629. Mens. Martio foeminae cui-
 , ex nobili familia se natam & bonis
 mutato nomine a Nobilibus pecuni-
 poenam temporalis relegationis in-
 runt. *Carpzov. prax. criminal. part. 2.*
 am sequenti *num. 41.* adducit exem-
 assumpto nomine Advocati cujus-
 ejus publice jactaverat, quem postea
 iudiae Senatus virgis coedi, & exilio
 tinent & huc exempla relata a *Valer*

XVI.

us est, quando quis, personam suam pla-
 nem suam mutat, & se pro alio suppo-
 ma apud Historicos aliosq; scripto-
 inter quae notissimum est illud Plau-
 pta forma Amphitruonis, adversus
 nocte quadam, velut e bello rever-
 concubuit. Plura vide apud *Johannem*

B 3

Cor. 4

